



مؤسسه فرهنگی هنری
دیباگران تهران

به نام خدا

اصول تنظیم و کنترل بودجه

مؤلف:

دکتر داود یوسفوند

(عضو هیئت علمی دانشگاه)



هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: اصول تنظیم و کنترل بودجه

◀ مولف: داود یوسفوند

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ ویراستار: مهدیه مخبری

◀ صفحه آرای: شبنم هاشم زاده

◀ طراح جلد: داربوش فرسای

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۴۰۳

◀ چاپ و صحافی: صدف

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۲۰۵۰۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۸۴۹-۸

نشانی واحد فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه

-تقاطع شهدای ژاندارمری-پلاک ۱۵۸ ساختمان دانشگاه-

طبقه دوم-واحد ۴ تلفن ها: ۶۶۹۶۵۷۴۹-۲۲۰۸۵۱۱۱

فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران:

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagarantehran.com

سرشناسه: یوسفوند، داود، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور: اصول تنظیم و کنترل بودجه/داود یوسفوند؛
ویراستار: مهدیه مخبری.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری: ۱۵۸ ص: مصور،
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۸۴۹-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: بودجه ریزی-ایران
موضوع: Budget process-iran
موضوع: بودجه-ایران
موضوع: Budget-iran
موضوع: بودجه برنامه ای-ایران
موضوع: program budgeting-Iran
موضوع: ایران- هزینه ها و اعتبارات
موضوع: Iran-appropriations and expenditures
رده بندی کنگره: HJ ۲۱۵۴/۴
رده بندی دیویی: ۳۵۲/۴۸۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۹۶۵۶۸۸۱

نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing نشانی تلگرام: @mftbook

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید علمی و شغلی.

هر گوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتهای دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

فصل اول

9	کلیات، مفاهیم و اصول بودجه
10	مقدمه
11	تعریف برنامه‌ریزی
12	اهداف برنامه‌ریزی
12	انواع برنامه‌ریزی در سطح کلان
15	برنامه‌ریزی در سطح سازمان‌ها (خرد)
16	دیدگاه‌های متداول در برنامه‌ریزی
18	مراحل عمده برنامه‌ریزی
19	تاریخچه بودجه و بودجه‌ریزی
19	تاریخچه بودجه در ایران
20	تعاریف بودجه
23	سیر تصویب بودجه در ایران
28	خلاصه فصل
29	سؤالات

فصل دوم

30	تنظیم تا کنترل بودجه
31	مقدمه
32	کلیات و تعاریف
34	تصویب بودجه در شرکت‌های دولتی

35	فرایند بودجه‌ریزی در ایران
36	مراحل صدور بخشنامه بودجه
37	اهداف پیش‌بینی مقدماتی بودجه
49	خلاصه فصل
50	سؤالات فصل

فصل سوم

51	طبقات بودجه
52	مقدمه
55	طبقه‌بندی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار
62	طبقه‌بندی عملیات در ایران
69	خلاصه فصل
69	سؤالات فصل

فصل چهارم

70	روش پیش‌بینی هزینه‌ها و برآورد درآمدها
71	مقدمه
73	روش‌های برآورد و تنظیم درآمدها
74	روش‌های برآورد و تنظیم هزینه‌ها
79	مقایسه بودجه برنامه‌ای و بودجه عملیاتی
87	خلاصه فصل
88	سؤالات فصل

فصل پنجم

89	نقش سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بودجه
90	مقدمه
91	عوامل مؤثر بر فرایند بودجه
96.....	توسعه اقتصادی و بودجه‌ریزی
98	نمونه‌های کسری بودجه در ایران و جهان
104.....	خلاصه فصل
107.....	سؤالات تشریحی

فصل ششم

108	بودجه‌ریزی و حسابداری تعهدی
109.....	مقدمه
110.....	مبنای حسابداری
110.....	مبای نقدی حسابداری
112.....	مزایا صورت‌های مالی تهیه‌شده به روش تعهدی
118.....	مزایای مبنای تعهدی نسبت به مبنای نقدی
122.....	خلاصه فصل
122.....	سؤالات فصل

فصل هفتم

123	مشکلات و موانع بودجه
124.....	مقدمه
126.....	الزامات بودجه‌ریزی عملیاتی در بخش عمومی
127.....	مسائل و مشکلات بودجه‌ریزی در ایران

139.....	موانع و محدودیت‌های مدیریتی
141.....	خلاصه فصل
143.....	سؤالات تشریحی

فصل هشتم

144..... قوانین مرتبط با بودجه و بودجه‌ریزی

146.....	مقدمه
146.....	بودجه و قانون اساسی
148.....	بودجه و سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی
149.....	بودجه و قانون محاسبات عمومی
150.....	قانون استخدام کشوری (قانون مدیریت خدمات کشوری)
150.....	قانون برنامه توسعه و بودجه
151.....	بودجه و حسابرسی
152.....	بودجه و قانون کار
152.....	بودجه و سازمان بین‌المللی کار
153.....	رابطه بودجه با قانون تجارت و قانون مدنی و قانون جزا

156..... منابع

خط‌مشی انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی با کیفیت عالی است که بتواند
خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.
هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی و آموزشی گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و سرعت توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه، نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش برجسته نموده است.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران و محققان در زمینه‌های گوناگون و مورد نیاز جامعه تلاش نموده برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهد.

کتابی که در دست‌دارید تألیف "جناب آقای دکتر داود یوسفوند" است که با تلاش همکاران ما در نشر دیباگران تهران منتشر گشته و شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

با نظرات خود مشوق و راهنمای ما باشید

با ارائه نظرات و پیشنهادات و خواسته‌های خود، به ما کمک کنید تا بهتر و دقیق‌تر در جهت رفع نیازهای علمی و آموزشی کشورمان قدم برداریم. برای رساندن پیام‌هایتان به ما از رسانه‌های دیباگران تهران شامل سایتهای فروشگاهی و صفحه اینستاگرام و شماره‌های تماس که در صفحه شناسنامه کتاب آمده استفاده نمایید.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
dibagaran@mftplus.com

انسان‌ها با حرکت در مسیر تکامل و رشد عقلانی خود به تدریج بر ضرورت برنامه‌ریزی در زندگی واقف شدند و آن را به‌منزله ابزاری در خدمت مدیریت و رهبری نظام‌های اجتماعی، مورد توجه قرار دادند. سازمان‌ها و مؤسسه‌های اداری امروز، به حدی پیچیده شده‌اند که بدون اقدام به برنامه‌ریزی‌های دقیق امکان ادامه حیات ندارند.

برنامه‌ریزی از وظایف بسیار مهم مدیران است و با سایر وظایف آنها نیز ارتباط دارد. اگر نگرش مبتنی بر برنامه‌ریزی به سراسر زندگی افراد تسری یابد، به نوعی تعهد به عمل بر مبنای تعقل و تفکر آینده‌نگر و عزم راسخ بر استمرار آن، برایشان ایجاد می‌شود.

بعلاوه، تحقق اهداف فردی و سازمانی نیز مستلزم برنامه‌ریزی است؛ به طوری که حتی برای نیل به اهدافی بسیار جزئی و زودگذر (نظیر رفتن به یک مهمانی یا فروش یک محصول) نیز باید برنامه‌ریزی شود. در واقع نیاز به برنامه‌ریزی از این مسئله ناشی می‌شود که همه سازمان‌ها با فعالیت در محیطی پویا، مترصد آنند که منابع محدود خود را برای رفع نیازهای متنوع و رو به افزایش خود صرف کنند. پویایی محیط و وجود تلاطم در آن و عدم اطمینان ناشی از تغییرات محیطی، بر ضرورت انکارناپذیر برنامه‌ریزی می‌افزاید.

بنابراین با فهم ضرورت یادگیری بودجه و نحوه تنظیم آن و همچنین شناخت اصول و ضوابط کنترل آن سعی کردیم با بیانی ساده و کاربردی این اثر را تألیف نموده و در اختیار استفاده‌کنندگان قرار دهیم. در این اثر از تمامی منابع جدید و قابل استناد استفاده شده است و براساس تغییرات روز و قوانین جدید نگارش شده است.